הצד האחורי

קרן קימת לישראל
K K L - J N F

החטיבה לחינוך ולקהילה

עזר הליבה – מערך ההדרכה

דרך הצגת עזר הליבה של קק"ל, יכירו המודרכים את תחומי העיסוק של קק"ל – בחום, כחול וירוק

מטרת הפעילות: היכרות עם קרן קימת לישראל באמצעות סמלה והתחומים שבהם היא עוסקת

סוג הפעילות: הסבר באמצעות עזר הדרכה

קבוצת היעד: כל הגילים

זמן: רבע שעה עד חצי שעה

הערה: אפשר להשתמש בעזר בתחילת הסיור כדי לחשוף את החניכים לנושאים שיעלו בפעילות ולהקשרם לקק"ל, או בסוף הסיור כתרגיל סיכום.

מקום: בכיתה או בחוץ

הכנות: קפלו את השקפים לאחור – קודם את שקף איכות הסביבה ומעליו את שקף הציונות

הפעלת העזר

העזר בנוי על הסתרה וגילוי, כך שבכל שלב נחשף או מכוסה חלק אחר, וכך נוצרים מתח ועניין. תחת כל אחד מהצבעים נמצאת תמונה הקשורה לאותו צבע.

- **חום:** קניית קרקעות, הכשרת קרקעות, סלילת שבילי אופניים, הקמת פארקים וחניונים, הנגשת אתרים והפיכתם לזמינים לכלל האוכלוסייה.
- **כחול:** שיקום נחלים, הקמת לימנים ובנית מאגרי מים.
- **ירוק:** ניהול השטחים הפתוחים שבניהולה של קק"ל, שבהם מגוון תצורות צומח, כגון יער, בתה, נרינה ועוד.

במהלך ההדרכה או באחת הנקודות (על פי בחירת המדריך) חושפים את התמונות המרכיבות את סמל קק"ל ומסבירים על הקשר שלהן לאזור הסיור. חשוב מאוד לקשר את ההסבר לשטח שבו מטיילים! לאחר חשיפת שלושת הצבעים, מעבירים קדימה את שקף הציונות שעליו דגל ישראל, ולבסוף את שקף איכות הסביבה, שעליו סמל איכות הסביבה.

מהלך הפעילות

שואלים את המודרכים:

האם שמעתם על קרן קימת לישראל? מהי הקרן? מתי היא קמה? אילו אסוציאציות היא מעלה בכם? האם אתם מכירים את סמלה? מספרים מעט על הקמתה של קרן קימת לישראל וכיצד התפתחו תפקידיה לאורך ההיסטוריה. מציינים את האנשים והדמויות הקשורים בהקמת הקרן – בימין זאב הרצל, צבי הרמן שפירא, יונה קרמניצקי ועוד – ומתייחסים לדרכי גיוס התרומות באמצעות הקופסה הכחולה, ספר הזהב ומפעל הבולים המשיך עד היום.

אם יש דמויות הקשורות למסלול הטיול (היהושע חנקין לאדמות העמק, למשל), יש לציין גם אותן.

מציגים את עזר הליבה ומסבירים שלכל צבע יש משמעות בעשייה של קק"ל.

שואלים: האם תוכלו לנחש מה מייצג הצבע החום?

אחרי שהחניכים מצליחים לנחש את משמעות הצבע החום – קרקעות – מבקשים מאחד המודרכים להרים את הכנף החומה ולחשוף את התמונה שמתחתיה.

מסבירים: קק"ל הוקמה ב-1901 בקונגרס הציוני החמישי במטרה לרכוש קרקעות בארץ ישראל שהייתה נתונה אז תחת השלטון הטורקי. עד קום המדינה, ב-1948, רכשה קק"ל כמיליון דונם אדמה עבור המפעל הציוני. היום, לצד הייעוד המקורי של קק"ל, מממל הצבע החום גם הכשרת קרקעות להתיישבות, פיתוח תשתיות, בהן סלילת דרכי גישה ופריצת שבילי אופניים, הנגשת אתרים והקמת חניונים לרווחת הציבור.

שואלים: האם תוכלו לנחש מה מייצג הצבע הכחול?

אחרי שהחניכים מצליחים לנחש את משמעות הצבע הכחול – סיוע למשק המים של המדינה – מבקשים מאחד המודרכים לחשוף את התמונה שמתחת לכנף הכחולה. מפרטים ומסבירים על הנושאים הי"כחולים" שבהם עוסקת קק"ל: בנית למעלה מ-230 מאגרים לטיהור מים ואיסוף מי גשמים, שיקום נחלים ויצירת לימנים באזורים צחיחים.

שואלים: האם תוכלו לנחש מה מייצג הצבע הירוק?

לאחר שהחניכים מצליחים לנחש את משמעות הצבע הירוק – ניהול השטחים הפתוחים – מבקשים מאחד המודרכים להרים את הכנף הירוקה. מסבירים על הנושאים הי"ירוקים" שבהם עוסקת קק"ל: תחילתו של מפעל הנטיעות, סוני העצים שנטעו בעבר ואלה שנטועים היום, חשיבות העצים לסביבה ולאדם, בייחוד נוכח התחממות האקלים, ניהול היער והשטחים הפתוחים, מגוון המינים ויערות קהילתיים.

לאחר שמסיימים לחשוף את כל הצבעים מעבירים לקדמת העזר את כנף הציונות (דגל ישראל), ומציינים שכל פעולותיה של קק"ל בעבר ובהווה נעשות לטובת ארץ ישראל ולמען יושביה.

מעבירים לקדמת העזר את שקף איכות הסביבה (כדור הארץ), כך שיכסה את הכל, ומסבירים שמדינת ישראל היא חלק מכדור הארץ וקק"ל בפעולותיה תורמת למאבק בהתחממות האקלים ופועלת תחת העיקרון של פיתוח בר קיימה לטובת הסביבה ולמען הדורות הבאים.

להורדת ההוראות:

חשוב לקשר את ההסבר למה שרואים בשטח!

קרן קימת לישראל
K K L - J N F

החטיבה לחינוך ולקהילה